

RURY I ZŁĄCZKI MIEDZIANE

NA CO ZWRÓCIĆ UWAGĘ
DOKONUJĄC ZAKUPÓW

PRAWNE WYMOGI

Szanowni Państwo,

w ostatnich latach mamy możliwość szerokiego wyboru materiałów instalacyjnych. W związku z tym umiejętność oceny oferowanego towaru jest niezwykle trudna i często niewiedza o podstawowych wymogach stawianych danemu towarowi może pociągnąć za sobą konsekwencje techniczne i finansowe.

Poniższa broszura opisuje prawne wymagania stawiane producentom rur i złączek miedzianych oraz przedstawia jakich dokumentów powinniśmy zażądać od sprzedawcy tych wyrobów. Staramy się Państwu przekazać w jaki sposób sprawdzić czy dany wyrób jest dopuszczony do sprzedaży w Polsce, czy spełnia techniczne normy oraz czy jest prawidłowo oznakowany i opakowany.

Polskie Centrum Promocji Miedzi

Wyroby dopuszczone do obrotu i powszechnego stosowania

W przypadku rur i łączników miedzianych przeznaczonych do stosowania w instalacjach wodociągowych i ogrzewania w budownictwie, kupujący powinien przede wszystkim zwrócić uwagę, czy dany wyrób jest dopuszczony do obrotu i powszechnego stosowania w Polsce.

Zgodnie z Ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane [Dz.U. Nr 89 z dnia 15 sierpnia 1994 r. poz. 414] wraz z późniejszymi zmianami, wyroby takie powinny posiadać dokument dopuszczający do obrotu i stosowania w budownictwie jakim jest deklaracja zgodności (wydana przez producenta wyrobu) lub certyfikat zgodności (wydany przez jednostkę niezależną upoważnioną do certyfikacji) z polską normą lub Aprobata Techniczną, które stanowią dokumenty odniesienia.

W przypadku rur miedzianych takim dokumentem odniesienia jest Polska Norma **PN-EN 1057:1999**, a w przypadku łączników ważna Aprobata Techniczna wydana przez COBRTI „Instal”. *(Wzór pierwszej strony Aprobaty podany jest na rys. 1).*

Wzór deklaracji zgodności podany jest w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31.07.1999 [Dz.U. nr 113 z 1998 poz. 728] i przedstawiony jest na rys. 2.

Certyfikat zgodności z dokumentem odniesienia wydaje niezależna jednostka certyfikująca, która na drodze akredytacji w Polskim Centrum Badań i Certyfikacji zdobyła uprawnienia do wydawania takich orzeczeń. *(Wzór certyfikatu zgodności przedstawiony jest na rys. 3).*

Znakowanie wyrobów

Drugim, ważnym elementem na który powinien zwrócić uwagę kupujący rury lub łączniki miedziane jest ich sposób znakowania i postać dostawy.

Rury miedziane powinny być trwale znakowane na obwodzie wzdłuż długości rury z podaniem przynajmniej następujących danych:

- znak identyfikujący wytwórcę,
 - numer normy (**PN-EN 1057**),
 - nominalnych wymiarów przekroju poprzecznego:
średnica zewnętrzna x grubość ścianki,
 - symbol **III** identyfikujący stan R 250 (półtwardy) - jeśli rury są w tym stanie
 - daty produkcji: rok i kwartał (I do IV) lub rok i miesiąc (1 do 12).
- (Przykład znakowania rur miedzianych podano na rys. 4).*

W przypadku łączników miedzianych, z brązu lub mosiężnych na korpusie w sposób trwały powinny być umieszczone następujące dane:

- znak identyfikujący wytwórcę,
 - wymiar nominalny kielicha lub bosego końca,
 - wymiar gwintu (w przypadku łączników gwintowanych).
- (Przykład znakowania łączników podano na rys. 5).*

Ponadto wyroby te (rury i łączniki) - zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 1998 r. (Dz. U. Nr 113 z 1998 r. poz. 728) powinny być dodatkowo oznakowane znakiem „B” (rys. 6) dopuszczenia do obrotu i powszechnego stosowania w budownictwie. Znak taki powinien być umieszczony bezpośrednio na wyrobie lub opakowaniu, bądź na etykiecie.

Sposób pakowania wyrobów

Ponadto należy zwrócić uwagę na sposób pakowania dostarczanego towaru. Zaleca się, aby rury miedziane były zabezpieczone korkami i pakowane w wiązkach (rury proste) o masie od 300 do 600 kg. Naróżniki wiązek powinny być zabezpieczone papierem kartonowym. Rury w kręgach powinny być opakowane papierem kartonowym i układane płasko na drewnianej palecie. Łączniki powinny być dostarczane w opakowaniach jednostkowych lub zbiorczych np. workach foliowych. W opakowaniu zbiorczym powinny się znajdować wyroby z tego samego materiału, jednego typu i wymiaru.

Do każdej wiązki lub kręgu rur powinna być przymocowana etykieta (w przypadku łączników na opakowaniu), zawierająca:

- nazwę materiału,
 - postać lub stan, bądź typ,
 - wymiary,
 - nr partii,
 - ewentualnie znak dopuszczenia do obrotu (jeżeli nie jest umieszczony w innym miejscu).
-

Reasumując, kupujący powinien:

- żądać od dostawcy przedłożenia odpowiedniego dokumentu dopuszczającego wyrób do obrotu i stosowania w budownictwie w formie certyfikatu lub deklaracji zgodności danej partii rur na zgodność z normą PN-EN 1057, a w przypadku łączników z ważną Aprobata Techniczną wydaną przez COBRTI Instal,
 - sprawdzić sposób znakowania wyrobu, szczególnie zwrócić uwagę na znak producenta i czy deklaracja lub certyfikat dotyczy właśnie tego producenta i tej partii wyrobu,
 - domagać się odpowiedniego sposobu pakowania i dostawy wyrobu,
 - kupujący może żądać wyników badań kontrolnych rur lub łączników zgodnie z przedłożoną deklaracją zgodności.
-

 <p>Jednostka aprobująca: Centralny Ośrodek Badawczo – Rozwojowy Techniki Instalacyjnej "INSTAL" PL 02 – 656 Warszawa Ul. Kaszewów 21 Tel./Fax: (0-22) 843-71-65</p>	APROBATA TECHNICZNA	Numer AT/99-02-0xxx
	Nazwa wyrobu: Łączniki do rur miedzianych	
	Wnioskodawca:	Stron: 9 Strona 1/9

A. AKCEPTACJA

Na podstawie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 5 sierpnia 1998 r. w sprawie aprobat i kryteriów technicznych oraz jednostkowego stosowania wyrobów budowlanych (Dz. U. Nr 107, z 1998r. poz. 679), w wyniku postępowania aprobacyjnego dokonanego w Centralnym Ośrodku Badawczo - Rozwojowym Techniki Instalacyjnej INSTAL

stwierdza się przydatność do stosowania w budownictwie wyrobu budowlanego pod nazwą:

Łączniki do rur miedzianych

produkowanego przez:

XXXXXX

opisanego w niniejszej aprobacie w części B pkt 1, o przeznaczenia, zakresie i warunkach stosowania jak w części B pkt 2. Miejsce (a) produkcji wyrobu, którego dotyczy niniejsza AT podano w części C pkt 4. aprobaty.

Aprobata techniczna nie jest dokumentem dopuszczającym wyrób do stosowania w budownictwie w Polsce, stanowi jedynie podstawę do wydania takich dokumentów zgodnie z ustaleniami w części B pkt 5.1.1. niniejszej aprobaty.

Niniejsza aprobata zawiera 9 stron i może być skłótniana wyłącznie w całości z zachowaniem ustaleń formalnych podanych w części B pkt 5.2. Dopuszcza się wykorzystanie reprodukcji str. pierwszej niniejszej aprobaty w celach promocyjnych przez Dostawcę wyrobu. Reprodukacja taka nie zastępuje kompletnej aprobaty.

Termin ważności

**Aprobata Techniczna COBRTI INSTAL Nr AT/99-02-0xxx
ważna jest do dnia xx.xx.2004 r.**

Kierownik Jednostki Aprobującej

Miejsce i data wydania aprobaty
Warszawa, dnia xx.xx.1999 r.

Rys. 1 Przykładowa pierwsza strona aprobaty technicznej

Deklaracja zgodności nr

1. Producent wyrobu :
(pełna nazwa i adres zakładu produkującego wyrób)

2. Nazwa wyrobu :
(nazwa, nazwa handlowa, typ, odmiana, gatunek, klasa)

3. Klasyfikacja wyrobu :
(symbol SWW lub kod PKWiU)

4. Przeznaczenie i zakres stosowania wyrobu :
(zgodnie z dokumentem odniesienia)

5. Dokumenty odniesienia :
(numer, tytuł i rok ustanowienia Polskiej Normy lub numer,
tytuł i rok wydania aprobaty technicznej oraz nazwa jednostki aprobującej)

6. Partia wyrobu objęta deklaracją :
(dane niezbędne do identyfikacji partii określonej w programie badań)

Deklaruję z pełną odpowiedzialnością, że wyroby z partii określonej w pkt. 6 są zgodne z dokumentami odniesienia wymienionymi w pkt. 5.

.....
(miejsce i data wystawienia)

.....
(imię, nazwisko i podpis osoby upoważnionej)

Rys. 2 Wzór deklaracji zgodności

CENTRALNY OŚRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY
TECHNIKI INSTALACYJNEJ INSTAL

CERTYFIKAT ZGODNOŚCI

Nr

PCBC
 47/Cw-37/L/97

Nazwa i adres
produkcera certyfikatu:

Nazwa i adres producenta:

Nazwa wyrobu:

Typ (odmiany):

Podstawowe parametry :

Symbol SWW : PKWiU:

Wyrób spełnia wymagania
zawarte w:

Zgodnie ze sprawozdaniem
z badań wykonanych przez:

Numer i data sprawozdania:

Prawo do oznaczania w okresie od do

dotyczy wyłącznie egzemplarzy wyrobu posiadających identyczne właściwości (parametry) jak przedstawiony
do badań wzór (wzory i odpowiadających wymaganiom określonym powyżej).

**KIEROWNIK
ZAKŁADU CERTYFIKACJI I
NORMALIZACJI**

**DYREKTOR
COBRTI INSTAL**

Warszawa, dnia

Zakład Certyfikacji i Normalizacji COBRTI INSTAL, 02-656 Warszawa, ul. Kaszewów 21

Rys. 3 Certyfikat zgodności

Rys. 4 Przykład znakowania rury miedzianej.

Rys. 5 Przykład znakowania łącznika miedzianego ϕ 22.

Rys. 6 Wzór znaku dopuszczenia do obrotu i powszechnego stosowania w budownictwie

Objaśnienia:

1. Znak jest zbudowany na proporcjach zbliżonych do kwadratu z przesuniętym lewym bokiem.
2. W kwadrat jest wpisana litera B wykreślona w perspektywie równoległej.
3. Wysokość znaku budowlanego (wymiar „a”) nie może być mniejsza niż 10 mm.
4. Przy zmniejszaniu lub powiększaniu wzoru znaku budowlanego należy zachować jego proporcje.

CIIM

TELEINFORMACJA I DORADZTWO W ZAKRESIE:

- zasad doboru materiałów instalacyjnych w zależności od charakteru instalacji i jakości wody
- projektowania instalacji z miedzi
- oceny jakości wody pod kątem jej oddziaływania na materiał instalacyjny
- sposobów wykonania instalacji z miedzi
- eksploatacji instalacji z miedzi

CENTRUM INFORMACJI O INSTALACJACH Z MIEDZI

przy CENTRALNYM OŚRODKU BADAWCZO-ROZWOJOWYM TECHNIKI INSTALACYJNEJ „INSTAL”

tel./fax: (0 22) 853 57 22, (0 22) 843 71 65 w.26

e-mail: ciim@ciim.pl, tin@ciim.pl, instal@ciim.pl